

Eleanor Catton

LUMINĀTORII

Traducere din limba engleză și note
de Irina Negrea

**EDITURA
ART**

Arthur; pentru Caroline Dawnay, Olivia Hunt, Jessica Craig, Linda Shughnessy, Sarah Thickett, Zoe Ross și Sophie Scard; și, desigur, pentru Emma Borges-Scott, Justin Torres, Evan James, Katie Parry și Thomas Fox Parry, a căror prietenie și companie au fost o multiplă sursă de inspirație pentru această carte. Sincere mulțumiri, de asemenea, lui XuChong Judy Guan, care a transpus fonetic în cantoneză portiuni din această carte; lui Christine Lo, Sarah Bance, Ilona Jasiewicz și Anne Meadows, care au ajutat la redactarea manuscrisului; Barbarei Hilliam, care a desenat diagramele atât de frumos; lui Philip Catton, care mi-a explicat stelele, planetele și secțiunea de aur; și lui Joan Oakles, care mi-a trimis știrile de navigație peste mări și țări.

La sfârșit și mai presus de toate, îi mulțumesc lui Steven Toussaint, care a fost lângă mine pentru fiecare conjuncție, fiecare opoziție și fiecare răsărit; care a fost Exterioritate și Interioritate; care a avut credință în corelație și a împărtășit acea credință cu mine. Nu găsesc etalon pentru influența ta. Îți mulțumesc – Eu-Ție.

CUPRINS

NOTĂ CĂTRE CITITOR.....	7
HARTA PERSONAJELOR.....	9
MERCUR ÎN SĂGETĂTOR	13
JUPITER ÎN SĂGETĂTOR.....	51
MARTE ÎN SĂGETĂTOR.....	86
SATURN ÎN BALANȚĂ.....	118
MIEZUL NOPTII MIJEȘTE ÎN SCORPION.....	145
LUNA ÎN TAUR, ÎN CREȘTERE.....	166
SOARELE ÎN CAPRICORN	205
MIJLOCUL CERULUI/FUNDUL CERULUI.....	229
NODUL ADEVĂRAT ÎN FECIOARĂ.....	245
VENUS ÎN CAPRICORN	270
CONJUNCȚII	285
MERCUR ÎN SĂGETĂTOR	321
ECLIPTICĂ.....	341
BERBEC ÎN CASA A TREIA	343
JUPITER ÎN SĂGETĂTOR.....	351
MERCUR ÎN CAPRICORN	364
MICUL MALEFIC.....	374
SOARELE ÎN VÂRSĂTOR.....	381
SATURN ÎN BALANȚĂ.....	394
MARTE ÎN CAPRICORN	407
PÂMÂNT CARDINAL	433
O LUNĂ DE ZILE FĂRĂ DE LUNĂ	453
VENUS ÎN VÂRSĂTOR	473
MERCUR ÎN VÂRSĂTOR.....	487

SOARELE ÎN PEŞTI.....	496
SATURN ÎN FECIOARĂ	510
VENUS ÎN PEŞTI.....	517
JUPITER ÎN CAPRICORN.....	523
LUNA ÎN CREŞTERE, ÎN BERBEC	539
MARTE ÎN VÂRSĂTOR.....	544
NGA POTIKI A REHUA/COPIII LUI ANTARES.....	552
MARELE MALEFIC	564
ECHINOCTIUL	569
PRIMUL GRAD AL BERBECULUI	579
MERCUR ÎN PEŞTI; SATURN ÎN CONJUNCȚIE CU LUNA	583
VENUS ESTE O STEA A DIMINEȚII.....	608
EXALTAT ÎN BERBEC	612
CASA MARILOR DELICII.....	639
CRUCEA COSMICĂ	644
COMBUSTIE.....	649
MERCUR APUNE.....	652
SOARELE ȘI LUNA ÎN CONJUNCȚIE (LUNĂ NOUĂ).....	660
ARGINT.....	667
AUR.....	675
CUPRU.....	682
WU XING.....	685
FIER	686
COSITOR	689
CATRAN	691
LESTURI	695
PĂMÎNT FIX.....	701
MARTE ÎN RAC	707
TE-RA-O-TAINUI.....	711
DEMNITATE ACCIDENTALĂ	714
BERBEC, GUVERNAT DE MARTE.....	717
SOARELE ÎN GEMENI.....	718

SCORPION, GUVERNAT DE MARTE.....	720
RACUL & LUNA	725
SOARELE ÎN LEU	727
VÂRSĂTOR & SATURN.....	729
LUNGA DOMNIE A LUI JUPITER.....	730
DEMNITATE ÎNNĂSCUTĂ	732
ASCENDENTUL	734
SATURN ÎN FECIOARĂ	739
JUPITER ÎN SĂGETĂTOR.....	740
LUNĂ NOUĂ ÎN LEU	741
SOARELE ÎN LEU	742
UN ALT FEL DE ZORI.....	744
LUNA ÎN CREŞTERE, ÎN FECIOARĂ	747
SOARELE ÎN FECIOARĂ	748
O ECLIPSĂ PARȚIALĂ DE SOARE.....	749
PAPA-TU-A-NUKU	750
VĂTĂMAREA.....	753
CĂDEREA.....	754
DESCENDENTUL	755
LUNA ÎN TAUR (APROAPE DE ORION)	759
SOARELE ÎN SCORPION	760
LUMINĂTORII.....	763
CUVINTE DE MULȚUMIRE	765

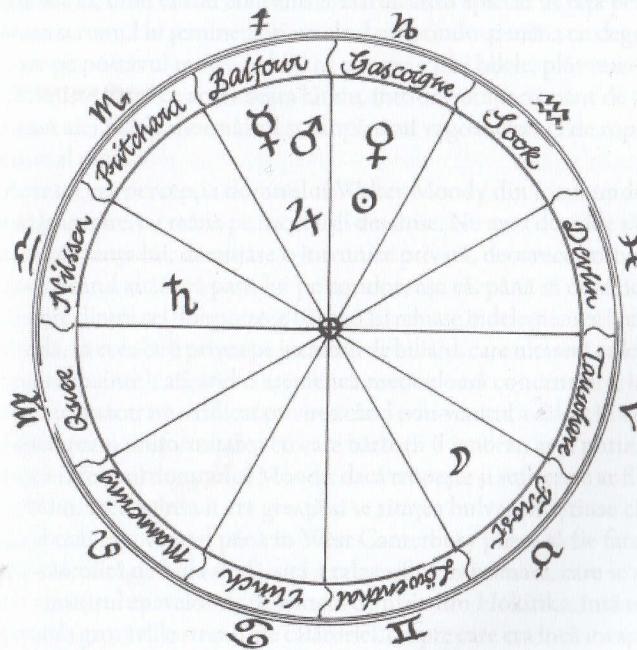

PARTEA ÎNTÂI

O SFERĂ ÎNĂUNTRUL UNEI SFERE

27 FEBRUARIE 1866

42° 43' 0" SUD 170° 58' 0" EST

În care un străin sosește în Hokitika; o consfătuire secretă este deranjată; Walter Moody tăinuiește cele mai proaspete amintiri; și Thomas Balfour începe să spună o poveste.

Cei doisprezece bărbați intruși în fumoarul Hotelului Coroana lăsau impresia unui grup adunat acolo din întâmplare. Judecând după diversitatea comportamentului și a vestimentației lor – redingote, fracuri, vestoane cu nasturi de corn, haine din moleschin galben, chembričă și dril –, ar fi putut să fie doisprezece străini într-un vagon de tren, fiecare având drept destinație câte un cartier separat dintr-un oraș cu suficiente neguri și marea pentru a-i despărții; într-adevăr, izolarea studiată a fiecăruia dintre ei, unul citind concentrat ziarul, altul aplecat în față pentru a scutura scrumul în semineu ori un altul proptindu-și mâna cu degetele răsfirate pe postavul mesei de biliard pentru a izbi bilele, plăsmuia acel gen de liniște fizică ce apare seara târziu, într-un compartiment de tren, înăbușită aici nu de mormăitul și zăngănitul vagoanelor, ci de ropotul puternic al ploii.

Aceasta era percepția domnului Walter Moody din locul unde rămăsese la intrare, cu mâna pe tocul ușii deschise. Nu avea de unde să știe că, prin prezența lui, deranjase o întrunire privată, deoarece vorbitořii amuțiseră când auziseră pașii lui pe coridor; aşa că, până să deschidă el ușa, fiecare dintre cei doisprezece bărbați își reluase îndeletnicirea (cam la nimereală, în ceea ce îi privea pe jucătorii de biliard, care uitaseră ce locuri ocupaseră înainte), afișând o asemeneameticuloasă concentrare, încât nimeni nici măcar nu a ridicat privirea când nou-venitul a călcăt în salon.

Strictețea și uniformitatea cu care bărbații îl ignorau ar fi putut să-i trezească interesul domnului Moody, dacă trupește și sufletește ar fi fost în apele lui. Acum însă îi era greață și se simțea bulversat. Știuse că, în cazul cel mai rău, voiajul până în West Canterbury putea să fie fatal pe o mare răscolută de hula nesfârșită a talazurilor însipmate, care se sfârșeau la cimitirul epavelor de pe bancul de nisip din Hokitika, însă nu se așteptase la grozăviiile stranii ale călătoriei, despre care era încă incapabil să vorbească, nici măcar cu el însuși. Moody era din fire intransigent cu orice deficiență a propriei persoane – frica și boala deopotrivă îl faceau să se închidă în sine –, or acesta era motivul pentru care, în mod foarte

atipic, nu fusese în stare să sesizeze ambianța reală a încăperii în care tocmai intrase.

Chipul lui Moody sugeră îndeobște agerime și atenție. Ochii, cenușii și mari, clipeau rar, iar gura, cu buze moi și copilărești, păstra de obicei o expresie de curtenitoare solicitudine. Din naștere, avea părul foarte creț; purtase plete cu zulufi până la umeri în tinerețe, dar acum era tuns scurt, cu cărare pe o parte și pieptănăt lins grație unei pomezi cu mirosl Dulceag, care îi închidea nuanța aurie a părului până la un saten unsuros. Fruntea și obrajii aveau linii colțuroase, nasul era drept și tenul neted. Nu împlinise încă douăzeci și opt de ani, era iute și precis în mișcări, vădind acel gen de vigoare șmecheroasă nedenaturată, care nu sugerează naivitate, dar nici viclenie. Avea o alură de majordom discret și ager la minte, drept urmare, devinea adesea confidentul bărbătilor taciturni sau era poftit să medieze relații dintre oameni pe care abia îi cunoscuse. Pe scurt, avea o înfățișare care trăda foarte puțin din personalitatea lui și încă, totodată, alții erau înclinați să se încreadă imediat.

Moody era conștient de avantajul pe care i-l conferea farmecul lui enigmatic. Aidoma majorității persoanelor deosebit de frumoase, își studiașe minuțios reflecția din oglindă și, într-un fel, se cunoștea cel mai bine văzut din afară; era mereu într-un locaș al mintii de unde se percepea din exterior. Petrecuse nenumărate ceasuri în alcovul garderobei personale, unde oglinda îi tripla imaginea arătându-l din profil, semiprofil și din față: Carol I Stuart pictat de Van Dyck, dar cu mult mai frapant. Acesta era un obicei de-al lui, pe care oricum l-ar fi tăgăduit probabil – căci într-atât de severă este înfierarea pe care profetii morali ai epocii noastre o aruncă asupra examinării de sine! Ca și cum sinele nu ar avea nici o legătură cu sinele, iar oamenii nu s-ar uita în oglindă decât pentru a căpăta confirmarea propriei lor aroganțe; ca și cum actul de a se stima pe sine nu ar fi la fel de subtil, vulnerabil și nestatornic ca orice atașament dintre două suflete pereche. În fascinația lui, Moody nu urmărea neapărat să își elogieze propria-i frumusețe, că mai degrabă să o stăpânească. Desigur, ori de câte ori se zărea oglindit în vitrina unei prăvălie sau în geamul vreunei ferestre după lăsarea nopții, fremăta de satisfacție – dar la fel cum ar simți, probabil, un inginer când, întâlnind din întâmplare vreun mecanism inventat de el, constată că arată splendid și strălucitor, fiind bine gresat și funcționând exact cum prevăzuse el că trebuia să o facă.

Să putea vedea pe sine acum, aşa cum stătea ferm în pragul ușii deschise a fumoarului, și știa că prin alura lui lăsa impresia unui om de un calm desăvârșit. Dar aproape că tremura de oboseală; groaza îi rămăsese

în stomac ca un bolovan greu; se simțea urmărit, chiar hăituit; intrase spaimă în el. Inspecta salonul cu un aer de detașare politicoasă și respect. Încăperea semăna cu un loc reconstruit din memorie la capătul unei lungi perioade de timp, când multe lucruri au fost uitate (suporturile pentru lemnele din vatră, draperiile, placa propriu-zisă ce îmbrăca șemineul), dar micile detalii persistă: un tablou al răposatului Prinț Consort, bunăoară, decupat dintr-o revistă și fixat cu ținte pe peretele dinspre curte; urma îmbinării de pe mijlocul mesei de biliard, care fusese tăiată în două cu fierastrăul pe cheiul din Sydney pentru a rezista mai bine pe timpul traversării pe mare; teancul de ziare vechi de pe secreter, cu paginile subțiate și șterse de la atingerea atâtór mâinii. Cele două ferestre cu rulouri plasate de o parte și de cealaltă a căminului dădeau spre curtea din dos a hotelului, o bucată de teren mocirlos întesat de lázi și butoaie ruginiate, despărțit de loturile învecinate doar prin niște petice de tușiuri și ferigi pitice, iar, spre nord, printr-un șir de cuibare, toate cu lanțuri la uși contra hoților. Dincolo de această vagă periferie, vedeați rufe atârnante pe frânghii însirate încolo și încoace în spatele caselor, pe un cvartal înspre est, stive de scânduri așezate în zig-zag, cotețe, mormane de fier vechi și table, jgheaburi sparte și uluce – totul părăginit sau oarecum stricat. Ceasul bătuse acea oră târzie a asfintitului, când toate culorile par să-și piardă brusc intensitatea, iar afară ploua tare; prin geamul parcă jivrat de stropi, curtea părea spălăcită și pierdută în umbră. Înăuntru, lămpile cu gaz nu învinseră încă lumina albăstruie a zilei muribunde și, prin însăși paloarea lor, păreau să accentueze lipsa generală de veselie a decorului încăperii.

Pentru un om deținut cu clubul său din Edinburgh, unde totul era iluminat în nuanțe de roșu și auriu, iar canapelele din piele ornate cu bumbi sclipeau în rotunjimi la unison cu corpulența gentlemanilor de pe ele; unde, când intrai, primeai o jachetă moale miroșind placut a anason sau a mentă, apoi, o simplă zvâncire din deget înspre șnurul clopoțelului era de ajuns pentru a face să apară o sticlă de vin roșu pe o tavă de argint – perspectiva era dură. Însă Moody nu era genul de om pentru care niște standarde ofensatoare puteau fi un motiv de supărare: simplitatea grosolană a locului nu-l făcea decât să se închidă în el însuși, aşa cum un bogățăș se dă iute într-o parte, cu un aer opac, atunci când întâlneste un cerșetor pe stradă. Amabilitatea întipărită pe față lui a rămas neclinită și atunci când privirea a înconjurat camera, însă în interiorul lui, fiecare nou amănunt – gâlma de ceară murdară de sub o lumânare, mâzga de praf din jurul unui geam – îl făcea să se retragă și mai mult în carapacea lui și să-și otelească trupul și mai tare contra acelei scene.

Această repliere, deși făcută în mod inconștient, nu se datora atât prejudecăților specifice celor înstăriți – de fapt, Moody avea o avere modestă și adesea le dădea câțiva gologani celor nevoiași, deși (trebuie să recunoaștem) niciodată fără un mic val de placere lăuntrică la gândul mărinimiei lui –, căt mai degrabă dezechilibrului personal pe care se străduia în prezent, nevăzut de nimeni, să-l înfrângă. În fond, se afla într-un oraș al căutătorilor de aur, recent construit între junglă și talazuri, în marginea cea mai sudică a lumii civilizate, iar el nu se aşteptase la vreun lux.

Adevărul era că, în urmă cu nici șase ceasuri, la bordul barcului care îl aduse de la Port Chalmers pe această fășie sălbatică a Coastei de Vest, Moody asistase la o întâmplare atât de neobișnuită și de impresionantă, încât toate celelalte realități erau puse sub semnul îndoelii. Scena îi rămăsese vie, ca și cum o ușă se întredeschise într-un colț al minții lui, lăsând să se vadă o dungă de lumină cenușie, iar acum nu-și mai putea dori să fie din nou întuneric. Cu prețul unui mare efort, izbutea să împiedice acea ușă să nu se caște și mai mult. În această situație fragilă, orice fel de neprincipalitate sau inconveniență era un afront personal. Avea senzația că toată acea scenă sumbră din fața lui era un ecou complet al grerelor încercări la care fusese supus atât de recent, iar el se retrăgea înăuntru lui pentru ca mintea să nu urmeze această conexiune și să nu se întoarcă în trecut. Disprețul era util. Îi dădea un simț stabil al proporțiilor, o justețe interioară la care să poată apela în deplină siguranță.

A conchis că era o sală nereușită, sărăcăcioasă și jalnică – și, astfel pregătit lăuntric pentru a înfrunta decorul, și-a îndreptat atenția spre cei doisprezece membri ai adunării. Un pantheon inversat, și-a zis el, și din nou s-a simțit un pic mai sigur pe sine, fiindcă își permisese răsfățul de a fi spiritual.

Bărbății erau arși de soare și zbiciți de vânt, ca orice pionieri aventurei, cu buzele albicioase și crăpate, cu o ținută denotând privațiuni și adversități. Doi dintre ei erau chinezi, îmbrăcați identic cu târlici de cărpă și haine cenușii din bumbac; în spatele lor stătea un aborigen maori, cu tatuaje pe față, ca niște vârtejuri verzui-albăstriei. Cât despre ceilalți, Moody nu le putea ghici originea. Nu înțelegea deocamdată cum de munca pe terenurile aurifere putea îmbătrâni un om doar în câteva luni; rotindu-și privirile prin sală, a presupus că el era cel mai Tânăr dintre cei prezenti acolo, când în realitate câțiva erau mai mici decât el sau de vîrstă lui. Ardoarea tinereții pălise din ochii lor. Aveau să rămână pentru totdeauna ursuzi, neliniștiți, repeziți, pământii, scuipând praf în palmele brăzdate de linii cafenii. Lui Moody i se păreau grosolani, insoliti chiar;

îi considera niște oameni cu prea puțină influență; nu se mira de ce erau atât de tăcuți. Voia un coniac și un loc unde să stea jos, cu ochii închiși.

A rămas la intrare câteva momente după ce păsise înăuntru, așteptând să fie primit, dar când nimeni nu a schițat niciun gest de bun venit sau de respingere, a mai făcut un pas înainte și a tras binișor ușa în spatele lui, închizând-o. A făcut o plecăciune vagă în direcția ferestrei și o alta în direcția căminului, în chip de prezentare globală a persoanei lui, apoi s-a îndreptat spre masa laterală și s-a apucat să își prepare o băutură, turnându-și din carafele plasate acolo în acest scop. S-a ales un trabuc și l-a ciunit la vârf; punându-și lîntre dinți, s-a răsucit înapoi spre cameră și a scrutat figurile încă o dată. Nimeni nu părea cătuși de puțin afectat de prezența lui. Asta îi convinea. S-a așezat în singurul fotoliu disponibil, și-a aprins trabucul și s-a rezemnat de spătar, oftând adânc, ca un om care consideră că desfășările confortului zilnic sunt, de acea dată, pe deplin meritate.

Satisfacția lui a fost de scurtă durată. Nici nu apucase bine să-și lungescă picioarele și să-și încrucișeze gleznele (sarea de pe pantaloni se uscăse, foarte agasant, cu urme albe ca niște vălurele), că bărbatul așezat imediat în dreapta lui se și aplecă în față, împungând aerul cu ciotul de trabuc dintre degete, și zise:

— Ia ascultă – ai vreo treabă aici, la Coroana?

Întrebarea fusese formulată cam brutal, însă expresia lui Moody nu înregistrase nici o reacție. Înclină politicos din cap și răspunse că, într-adevăr, avea rezervătă o cameră la etaj și că sosise în oraș chiar în acea seară.

— Direct de pe barcă, adică?

Moody înclină capul din nou și afirmă că exact asta vruseșe să spună. Și, pentru ca omul să nu-l creadă laconic, mai adăugă faptul că venea din Port Chalmers, cu intenția de a-și încerca mâna săpând după aur.

— Asta-i bine, zise bărbatul. Asta-i bine. Cică sunt noi filoane în sus pe plajă, e doldora pe-acolo. Nisipuri negre: asta-i strigătul pe care o să-l auzi; nisipuri negre înspre Charleston, asta-i la nord de-aici, bineînțeles, Charleston adică. Deși vei vedea că încă mai scoți ceva și prin defileu. Ai vreun amic sau ai venit singur?

— Nu, sunt doar eu, zise Moody.

— Fără asociați! spuse omul.

— Ei bine, zise Moody, surprins din nou de felul în care bărbatul se exprimase. Am de gând să mă îmbogățesc pe cont propriu, atâtă tot.

— Fără asociați, repetă omul. Și fără treabă; n-ai nici o treabă aici, la Coroana?

Era o impertinență să soliciți aceeași informație de două ori, dar tipul părea jovial, chiar zăpăcit, bătând darabana cu degetele pe reverul vestei. Gândindu-se că, poate, el nu fusese suficient de explicit, Moody spuse:

— Treaba mea la acest hotel este doar să mă odihnesc. În următoarele zile, voi face investigații pe terenurile miniere – care râuri sunt productive, care văi sunt sterpe – și mă voi acomoda cu viața de căutător de aur, cum s-ar spune. Intenționez să stau aici la Coroana o săptămână, iar după aceea să-mi văd de drum spre centrul țării.

— Înțeleg că n-ai mai săpat până acum.

— Nu, domnule.

— N-ai văzut niciodată culoarea?

— Doar la bijutier – pe vreun ceas sau pe vreo cataramă; niciodată în stare pură.

— Dar ai visat-o, culoarea aurului pur! Ai visat-o... stând în genunchi în apă, cernând metalul din pietriș!

— Presupun... ei bine, nu, n-am visat-o, de fapt, spuse Moody.

Stilul expansiv în care se exprima acest om era cam ciudat pentru el: în ciuda aparenței lui zăpăceli, tipul vorbea încocat, ba chiar cu o energie aproape supărătoare. Moody se uită în jur, sperând să schimbe o privire înțelegătoare cu unul dintre ceilalți bărbați, însă nimeni nu ridicase ochii spre el. Tușind, adăugă:

— Presupun că am visat despre ceea ce urmează după aceea, adică la ce te-ar putea conduce aurul, în ce s-ar putea preface.

Tipul părea mulțumit de acest răspuns.

— Alchimie inversă, aşa îmi place mie să numesc toată afacerea asta, adică prospecțiunile. Alchimie inversă. Înțelegi, transformarea – nu *în* aur, ci *din* aur.

— Este o figură de stil minunată, domnule, îl intrerupse Moody, dându-și seama abia mult mai târziu că această idee semăna foarte bine cu recenta lui imagine mentală despre un panteon inversat.

— Și investigațiile dumitale, zise bărbatul mișcând viguros din cap, investigațiile dumitale... te vei interesa prin jur, presupun – ce fel de lopeți, ce fel de săitrocuri, hărți și alte chestii.

— Da, întocmai. Vreau să fac totul cum trebuie.

Tipul se azvârli înapoi între brațele fotoliului, în mod evident foarte amuzat.

— O săptămână de cazare și masă la Hotelul Coroana, doar ca să pui niște întrebări! exclamă el cu un hohot de râs. Și pe urmă o să stai două săptămâni în noroi, ca să strângi la loc cât ai cheltuit!

Moody își încrucișă gleznele din nou. Nu avea dispoziția potrivită pentru a-i răspunde tipului cu aceeași energie, însă căpătase o educație prea rigidă pentru a se încumeta la vreo impolitețe. Ar fi putut, pur și simplu, să se scuze pentru lipsa lui de orientare și să admite că avea o stare de rău general – tipul părea destul de înțelegător, cu felul lui de a bate darabana cu degetele și cu râsul lui gâlgâit –, dar Moody nu era deprins să vorbească deschis cu străinii și, cu atât mai puțin, să mărturisească vreun beteșug în fața aliei persoane. Scuturându-se lăuntric, rosti pe un ton mai senin:

— Și dumneavoastră, domnule? Aveți o situație bună aici, nu-i așa?

— O, da, răspunse celălalt. Agenția Maritimă Balfour. Ne-ai văzut, probabil, imediat după oborul pentru vite, o poziție excelentă, să știi, pe strada Wharf. Balfour, asta sunt eu. Thomas este numele meu de botez. Ai nevoie de un nume de botez pe terenurile aurifere: nimănui nu i se spune *domnule* în defileu.

— Atunci, înseamnă că trebuie să exercez să-mi folosesc numele întreg, spuse Moody. Mă cheamă Walter. Walter Moody.

— Da, iar acolo lumea o să te strige *oricum* o fi, numai Walter nu, spuse Balfour bătându-se cu palma pe genunchi. „Walter Scoțianul“, poate. „Walt Două-Mâini-Drepte“, eventual. „Wally Pepită“. Ha!

— Porecla asta va trebui să-o capăt pe merit.
Balfour râse.

— Nu e nevoie de nici un merit, spuse el. Am văzut eu niște pepite mari cât un pistol de damă. Ditamai pepitele de aur. Mari cât un pistol de damă, dar, ascultă-mă pe mine, nici pe departe la fel de greu să pui mâna pe ele.

Thomas Balfour era un bărbat de vreo cincizeci de ani, îndesat la trup și robust. Avea părul complet încăruntit, pieptănăt pe spate și lung până aproape de urechi. Purta o barbă-lopată și avea tendință să o netezăască în jos cu căușul palmei, atunci când era amuzat de ceva – ceea ce făcea și acum, încântat de propria-i glumă. Starea de prosperitate îl pria vizibil, constată Moody, recunoscând la interlocutorul lui acel sentiment confortabil al statutului îndreptățit, care vine atunci când optimismul de o viață întreagă se vede confirmat prin reușită. Rămăsese doar în cămașă; cravata lui, deși de mătase și splendid lucrată, era pătată cu sos și prea larg petrecută în jurul gâtului. Moody îl catalogă drept un om cu concepții libertare – un ins inofensiv, recalcitrant ca spirit și vesel în efuziunile lui.

— Vă rămân îndatorat, domnule, spuse el. Aceasta este prima dintre nenumăratele cutume pe care nu le cunosc absolut deloc, sunt sigur.